

"Historická paměť je nezbytná pro zjištění skutečného obrazu světa v jeho integrální podobě. Značnou měrou ovlivňuje chování občanů a tedy i celkový vývoj společnosti. Její uchovávání a využívání je zvláště významné pro tzv. západní (křesťanskou) civilizaci, pro níž je charakteristická odpovědnost za vše, co vykonaly předchozí generace i zodpovědnost za osud generací ještě nenarozených. Proto je historická paměť v této civilizaci chráněna ve veřejném zájmu."

(Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví, MK ČR)

Koncepce Městského muzea v Čelákovících

Současný stav a perspektivy ochrany hmotného kulturního dědictví a rozvoj muzejní práce na léta 2006 - 2012.

Zpracoval: Jaroslav Špaček, ředitel muzea

V Čelákovících - březen 2005

Úvod:

Uchovávání památek na minulost je vlastní lidskému druhu od jeho počátků dodnes. Sbíráni a uchovávání neobyčejných předmětů znaly již ve 2. tisíciletí před našim letopočtem vyspělé kultury Předního i Dálného východu. Uchovávání zajímavostí znal celý antický svět. Křesťanské uchovávání ostatků svatých je svým způsobem sběr historických artefaktů. Renesance a baroko rozvinuly sbírání uměleckých děl i kuriozit. Vatikánské a klášterní sbírky po celé Evropě shromažďovaly zajímavosti i umělecké předměty. Tyto sbírky byly již v době svého vzniku předmětem zájmu kulturní veřejnosti a byly často i katalogizovány a publikovány, případně se na ně odvolávaly historické a filozofické spisy soudobých autorů. Počátek 19. století je spojen s národ-nostním, zemským a státním sebeuvědomováním celé evropské společnosti po napoleonských válkách. Základem národnostního či státního uvědomění je vždy odkaz na slavnou minulost. Takové deklarování je nutno doložit - vznikají muzea, archivy a národní knihovny. Je to doba uměleckých a vlasteneckých spolků, které mají ve svém programu vždy zdůrazněnu minulost příslušné skupiny, národa nebo státu.

Uchovávání památek minulosti je tedy vlastní lidstvu od okamžiku, kdy si uvědomuje minulost své rodiny, rodu, kmene či národa a státu. Počátky českých muzeí spadají do poloviny 19. století, většina pak byla založena na jeho konci. Česká muzea mají převážně vlastivědný charakter, tj. shromažďují doklady vývoje člověka a přírody z určitého regionu, stanoveným při jejich vzniku, postupně se vyvíjejícím a dnes vymezeným statutem - zřizovací listinou. Česká muzea představují ve světovém měřítku fenomén, jehož zásady se jinde nepodařilo realizovat. V zahraničí vznikají taková muzea až v 60. letech 20. století jako tzv. ekomuzea. Jako novum tu vzniklo něco, co v českých zemích v zásadě existuje sto let jenom s tím, že je nutno český model programově aktualizovat, modernizovat a zefektivnit jeho výkonnost.

Muzea měla vždy obecně vlastivědný regionální základ s větší či menší specializovanou nadstavbou. Historicky je čelákovické muzeum nejstarší na současném okrese Praha-východ. K jeho

profesionalizaci došlo až v 60. letech 20. století. V té době byla vybudována i krajská muzejní síť s direktivním řízením. Politizace muzeí v 50. a 70. letech setřela často lokální specifiku muzejních expozic v jednotlivých obcích i mikroregionech. V každém muzeu návštěvník shlédl stejné schéma expozice, často i stejné schéma výstav s důrazem na dělnické hnutí a významnou roli KSČ a SSSR. Návštěvnost byla na těchto akcích zajišťována povinnou návštěvou škol. To se samozřejmě projevilo i na vztahu veřejnosti k muzeu. Tyto škody na myšlení veřejnosti byly postupně napravovány až v 90. letech, odkdy dochází k realizaci výstav a jiných akcí, do roku 1989 z ideového hlediska neúnosných. Návštěvnost se v posledním období udržuje přibližně na stejné výši. Je ovlivněna především rozsahem a kvalitou propagace muzea, vázanou na limitované finanční zdroje a poklesem cestovního ruchu oproti období počátku 90. let. Ve světě je poměr návštěvníků (místní/cizí) vyvážený. Není to však jen chybou muzea, ale celkovou úrovní služeb a nedostatečnou úrovní tzv. turistického průmyslu.

Základem muzejní sítě byla vždy místní a okresní, dnes oblastní muzea

Vzájemné vazby a spolupráce muzeí se projevily v pokusech o jednotnou muzejní síť a ty spadají do dvacátých let 20. století. Muzejní život byl omezen událostmi druhé světové války a muzejní organizace a struktura byla dotvořena až zákonem č. 54/1959 Sb. Tento model krajských, okresních a místních muzeí existoval až do roku 1990. Při reformě státní správy a obnovení samospráv byla muzea převedena pod tyto samosprávné územní celky. Zákon č. 54/1959 Sb. nahradil zákon č. 122/2000 Sb. doplněný novelou č. 483/2004 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy, který ve vztahu k archeologickým nálezům nově upravuje zák. č. 1/2005 Sb. Péče o hmotné doklady minulosti je upravena i řadou dalších zákonů.

Movité kulturní dědictví tvoří ze zákona kulturní poklad České republiky. Je to soubor autentických dokladů přírody a společnosti uchovávaný z části "in fondo" v muzeích, galériích, archivech a knihovnách. Muzea jsou pak specializované organizace zaměřené na tvorbu, uchovávání, ochranu, správu a veřejnou prezentaci sbírek hmotných dokladů, včetně dokumentace k nim, a využívání těchto sbírek k získávání a veřejnému šíření poznatků o přírodě a společnosti. Svou sbírkotvornou činností se muzea řadí do systému ochrany kulturního dědictví v České republice.

Mimo to muzeum plní další významnou roli. Je i pracovištěm, které ze zákona jednak vědeckými metodami získává ze sbírek poznatky o světě a jednak také zkoumá prostředí, z něhož byly takové sbírkové předměty získány. Pro některé vědní obory (např. geologii, paleontologii, botaniku, entomologii, zoologii, prehistorii, dějiny umění, etnografii a pod.) představuje muzeum v území své působnosti vždy základní odborné, případně vědecké pracoviště.

Tím, že stát přenesl správu kulturního pokladu uloženého v muzeích na samosprávné celky - delegoval tuto správu z centra blíže k prostředí, kde muzea vznikala a kde působí.

Legislativní rámec ochrany movitého kulturního dědictví

Po roce 1989 došlo ke zrušení řady zákonů a vyhlášek, které upravovaly činnost vlastníků a správců v oblasti nakládání s movitým kulturním dědictvím a naopak některé zákony byly novelizovány (památkový zákon č. 20/1987 Sb.), nebo byly přijaty zákony nové (zákon č. 122/2000 Sb., ze dne 7. 4. 2000 - o ochraně sbírek muzejní povahy a zákon č. 483/2004 Sb. ze dne 29. 7. 2004, kterým se mění zákon č. 122/2000Sb.), nebo zákonných norem s muzejní činností přímo souvisejících (zákon č. 71/1994 Sb. - o podmínkách vývozu předmětů kulturní hodnoty; zákon č. 257/2001 Sb. ze dne 29. června 2001 - o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, dále autorský zákon č. 121/2000 Sb. ze dne 7. dubna 2000 - o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů a zákon č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě ze dne 30. 6. 2004) a Změna zákona o státní památkové péči část 9, zákona č. 1/2005 Sb. ze dne 26. 12. 2004.

Muzeí a jejich zřizovatelů se týkají i některé mezinárodní smlouvy:

- Úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu a Protokol k ní č. 94/1958 Sb.
- Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví č. 159/1991 Sb.
- Úmluva o ochraně architektonického dědictví č. 73/2000 Sb. mezinárodních smluv, tzv. Granadská úmluva.
- Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy č. 99/2000 Sb. mezinárodních smluv, tzv.

Maltská úmluva.

Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.) dává možnost obci vytvářet podmínky pro ochranu kulturního movitého a nemovitého dědictví. Důvodová zpráva vychází z toho, že náklady spojené s rozvojem kultury mají charakter smysluplné investice, nezbytné pro rozvoj území jako celku, která je stejně důležitá, jako jsou obdobné snahy o rozvoj v oblasti školství, ekologie, zdravotnictví, dopravy nebo podnikání.

Analýza současného stavu

Ke zpracování strategie rozvoje čelákovického muzea pro další období je nutné poznat současný stav a předpokládanou strukturu organizace muzejního typu v budoucnosti.

Čelákovické muzeum působí v regionu optimální velikosti, kde má možnost dokumentovat sledované území v obecnějších souvislostech jak ve vývoji přírody, tak ve vývoji společnosti. Všestranně se dle daných možností podílí na dokumentaci společnosti nejen koncepční sbírkotvornou činností, prezentací sbírek, vědecko-výzkumnou činností, ale i činností publikační a vzdělávací. Tomu by měla odpovídat i jeho struktura. Po naplnění stavu odborných pracovníků by se tito podíleli na projektech základního i aplikovaného výzkumu ještě širěji, než bylo možné dosud.

Zákon č. 483/2004 Sb. definuje muzeum jako instituci a metodický pokyn MK uvádí „což znamená, že nejde o určitý formální subjekt, nýbrž o uskupení ustavených, případně strukturovaných speciálních činností a praktik, tedy o širší pojem než je např. pojem organizace, ústav nebo zařízení“.

Podle citovaného zákona muzeum získává a shromažďuje přírodniny a lidské výtvořiny pro vědecké a studijní účely, zkoumá prostředí, z něhož jsou přírodniny a lidské výtvořiny získávány, z lidských výtvořin vytváří sbírky, které trvale uchovává, eviduje a odborně zpracovává, umožňuje způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu jejich využívání a zpřístupňování poskytováním vybraných veřejných služeb, přičemž účelem těchto činností není zpravidla dosažení zisku.

Předložená koncepce muzea vymezuje základní cíle jeho rozvoje ve střednědobém horizontu (tj. v období let 2006 - 2012) a navrhuje odpovídající postupy vedoucí k naplnění těchto cílů. Muzeum je příspěvkovou organizací města s právní subjektivitou. Bez ohledu na zřizovatele i právní postavení však má každé muzeum v rámci platných zákonných norem naplňovat dané poslání a cíl.

Muzeum je v působnosti města

Zřizovací listinu městského muzea vydává zřizovatel podle zák. č. 483/2004 Sb., v souladu s ním určuje charakter a rozsah působnosti muzea.

Městské muzeum v Čelákovicích je muzeem vlastivědného typu

Čelákovické muzeum je typickým představitelem muzea vlastivědného typu. Mimo správně-provozní úsek má muzeum odborná oddělení se specializací v rámci jednotlivých oborů. Těmi jsou odd.: přírodovědné, archeologické, historické a fond knihovny. Muzeum působí především v místě a okolním regionu, kde má možnost dokumentovat sledované území v obecnějších souvislostech jak ve vývoji přírody, tak společnosti. Muzeum se podílí všestranně na dokumentaci krajiny a společnosti nejen koncepční sbírkotvornou činností, prezentací sbírek, vědeckovýzkumnou činností, ale i činností publikační a vzdělávací. Mimo vlastních expozic a výstav je sbírka využívána i četnými regionálními i ostatními českými muzei při realizaci výstav doma i v zahraničí.

Ve stručnosti lze konstatovat, že je jeho činnost již dlouhodobě zaměřena na: paleontologii a geologii Čelákovicka, botaniku, ornitologii a osteologii středního Polabí, archeologii širšího čelákovického regionu, vlastivědnou dokumentaci Čelákovicka, etnografii Čelákovicka, militária, numismatiku, fotografie a písemnosti lokálního i regionálního významu, drobné užitkové předměty každodenního života Čelákovicka, dokumentaci významných rodáků Čelákovic a okolí, dokumentaci košíkářského řemesla.

Muzeum má od roku 1949 sídlo v prostorách objektu středověké Tvrze, rekonstruovaném v letech 1972 - 1982. Zde jsou základní expozice a je zde také uložena podstatná část sbírkového fondu muzea.

Specializovaná expozice „Čelákovické košíkářství“ je od roku 1991 umístěna v rodném domku čelákovického malíře Čenka Jandy. Detašované archeologické pracoviště, kde jsou od roku 1998 laboratoře, archeologické a některé historické a přírodovědné sbírky, se nachází v rekonstruovaném objektu v Rybářské

ulici.

Přírodovědné oddělení: spravuje sbírky paleontologické, pocházející z náhodných i systema- tických průzkumů regionu a jsou doplňovány nahodile. Sbírká botanická je budována od 70. let 20. století a systematicky doplňována sběry z regionu od roku 1993, kdy byly vytvořeny organizační podmínky pro sbírkotvornou i odbornou práci a je kompletně evidována. Zoologické sbírky jsou v muzeu zastoupeny také od jeho počátků, kdy však měly spíše charakter školního kabinetu. Teprve po získání vhodných deponitárních prostor byly systematicky doplňovány a postupně průběžně ve spolupráci s vědeckými pracovišti zpracovávány. Podstatnou jejich část z fondu obratlovců tvoří dermoplastické preparáty a osteologický materiál.

Oddělení archeologické: archeologické sbírky byly v muzeu zastoupeny od jeho vzniku v roce 1903. Rozsáhlé sbírky ze všech období mladšího pravěku a středověku, především z vlastních výzkumů a sběrů muzea, patří k největším regionálním archeologickým sbírkám a jsou průběžně rozšiřovány vlastními výzkumy. Oddělení zajišťuje v rámci zákona archeologickou památkovou péči formou záchranných výzkumů v regionu, hlavně na akcích vyvolaných investičními záměry a drobnou stavební činností. K významným projektům náleží záchranné výzkumy prováděné od roku 1975 dodnes v prostoru výšinného eneolitického sídliště a nížinného sídliště z doby bronzové a železné na území Lázně Toušeň, v letech 1978 - 1983 výzkum pravěkého osídlení a pohřebiště zkoumaného v rámci výstavby dálnice D 11, od roku 1988 do současnosti na území Staré Boleslavi zajišťovaný výzkum rozsáhlého raně středověkého pohřebiště a osídlení, dále výzkumy na řadě pravěkých, slovanských a středověkých lokalit: Sibřina od r. 1996, Sojovice od r. 1979, Kostelní Hlavno od r. 1989, Zápy od r. 1985, Škvorec od r. 1996, Tuřice od r. 1974, Přerov n. L. od r. 1969, Hlavenec od r. 1997 a jiné. Výsledky těchto akcí jsou podle časových možností publikovány v celostátních a regionálních odborných publikacích, prezentovány na odborných konferencích a sympoziích. Úzká je spolupráce s četnými vědeckými a odbornými institucemi. Sbírkky jsou využívány badatelsky a pro potřeby vysokoškolských studentů UK v Praze, MU v Brně, Západočeské univerzity v Plzni.

Historické oddělení: od samého počátku založení muzea představovaly historické sbírky podstatnou část muzejního fondu. Historické sbírky soustřeďují doklady společenského i politického vývoje města a okolí a postupně jsou doplňovány dokumentací nejnovějších dějin. Sbírkky obsahují i významné soubory fotografií a negativů, dokumentaci k legionářům z regionu, rozsáhlou dokumentaci k 2. odboji i průběžně v rámci možností doplňovanou dokumentaci k politickému a všeobecnému kulturnímu dění po roce 1990 (spolkový život, stavební proměny regionu). Historické odd. spravuje také etnografické sbírky, zahrnující doklady o vývoji městské kultury i doklady o životě jeho příměstských osad a vesnického osídlení. Oddělení disponuje i významným archivem informací, fotografií a negativů, které dokumentují činnost muzea, stavební a kulturní vývoj města a regionu. Sbírkky jsou rozšiřovány předně vlastním sběrem a dary veřejnosti. Rozšiřování sbírek je cíleně vedeno především na doplňování a zkvalitňování stávajícího sbírkového fondu.

Knihovna muzea: je registrována jako odborná knihovna a spravuje rozsáhlý studijní fond, sbírku starých tisků a regionální literatury. Je vybavena knihovním evidenčním systémem Bach. Sbírkové fondy jsou evidovány muzejním způsobem, ostatní fond knihovny knihovnickým systémem. Knihovna poskytuje ke studiu své fondy prezenčně.

Současný sbírkový fond muzea

Podle jednotlivých druhů sbírek je v čelákovickém muzeu dosud zpracováno na evidenčních kartách předmětů:

Přírodovědné sbírky celkem	112.729 ks
z toho: geologické a mineralogické	7.007 ks
paleontologické	1.520 ks
botanické	5.460 ks

zoologické	3.075 ks
osteologické	95.667 ks
archeologické sbírky celkem	152.307 ks
historické sbírky celkem	123.643 ks
z toho: mapy	2.231 ks
plakáty	5.726 ks
hudebniny	50.780 ks
sport	3.490 ks
topografie	10.037 ks
technika, doprava	462 ks
etnografie	7.059 ks
umění	652 ks
divadlo	5.224 ks
školy	2.915 ks
numismatika	2.576 ks
militária	757 ks
ostatní	31.734 ks
archiv negativů a diapositivů	45.575 ks
knihovna, staré tisky	10.758 ks
celkem zpracováno na evidenčních kartách*	445.012 ks

dále je pod 37.500 ks přír. č. na evidenčních kartách evidováno více než 384 tis. ks sbírkových předmětů.
*počty sbírkových předmětů zapsaných v Centrální evidenci sbírek (CES) na MK ČR, na jejich správu se vztahuje zákon č. 122/2000 Sb., a sbírka je zákonem chráněna ve své celistvosti ve veřejném zájmu.

Z uvedeného přehledu vyplývá bohatost a rozličnost sbírek městského muzea. Dosud zaevidovaných předmětů v chronologické nebo systematické evidenci představuje cca 70% všech sbírek z celého muzejního fondu. Zbylá část (archiválie a archeologické nálezy) je zatím vedena v pomocné (doprovodné) evidenci ke sbírce.

HLAVNÍ ÚKOLY DO PŘÍŠTÍCH LET

Základním cílem koncepce musí být zachování kontinuity činnosti muzea v tradiční sběrné oblasti. To je základní předpoklad zhodnocení dosavadní činnosti muzea. Jen tak může být zabráněno vzniku „mrtvých fondů“, tj. částí sbírky, které již nebudou moci být dále doplňovány. Kdyby k tomu došlo, vznikla by škoda nejen kulturní, ale také ekonomická, protože i o tyto „mrtvé fondy“ by se muzeum muselo starat a na jejich správu vynakládat nezbytné finanční prostředky, ale jejich využitelnost pro poznání přírody a společnosti by postupně klesala.

Koncepce proto vychází z dosud zajišťovaných činností muzeem a pro příští období počítá s úkoly vyplývajícími ze zákonných norem, které jsou zároveň vázané na jeho personální a finanční vybavení. Předpokladem úspěšné budoucí práce muzea je, aby jeho dnes již více než stoletá působnost vycházející z historických návazností dění ve zdejší oblasti nebyla utlumována a aby kontinuálně dále dokumentovala region, kde po celá desetiletí působí. Muzeum vzniklo na základě vztahu občanů k regionu. Tento vztah je nedělitelný a tedy nepřenositelný. Je třeba do budoucna zaručit, že sbírky z míst, kde byly desetiletí shromažďovány, nebudou přemísťovány do míst, kde by bylo v této chvíli ekonomicky výhodnější je uložit. Muzeum v místě svého sídla plní předně funkci muzea městského - tj. dokumentuje vývoj města a podle možností i příslušného regionu.

Muzeum má ve svých sbírkových fondech archeologické nálezy, které dokumentují nejstarší historii regionu. Současná investiční výstavba i revitalizace krajiny sebou zákonitě přináší zásahy do prostředí s archeologickými nálezy. Území patří ke krajině s bohatými archeologickými nálezy, které by měly být ve veřejném kulturním zájmu, ale i podle mezinárodních smluv, zachovány a uloženy v muzeu, které je následně povinno umožnit jejich prezentaci a studium odborné i široké veřejnosti. Je proto žádoucí, aby archeologické dědictví země a jeho prezentace byly v muzeu pod veřejnou kontrolou.

V příštích letech je třeba počítat s rozšířením pokrytí činností tak, aby byla zajištěna dokumentace regionu a mohly být preferovány veřejné i dílčí a lokální zájmy muzea.

Navrhované profese, které by bylo vhodné začít postupně doplňovat co nejdříve, jsou vyznačeny hnědou barvou.

STRUKTURA PRACOVÍŠŤ

Ředitelství a oddělení provozně-ekonomické:

1. Statutární zástupce organizace - ředitel, odborný pracovník

Statutární orgán muzea odpovědný zřizovateli za činnost Městského muzea v Čelákovcích. Zajišťuje organizační i odborné koncepce muzea a jeho sbírkotvorné činnosti v širších mezioborových souvislostech včetně organizace správy a rozvoje sbírek. Podle své odbornosti spolupracuje na pořádání a vědeckém zpracovávání sbírkového fondu, na výzkumných pracích včetně jejich koordinace a prezentace v odborných a vědeckých publikacích a v médiích.

2. Administrativní pracovník + mzdová účetní

Zajišťuje a vede písemnou agendu muzea. Zpracovává evidenci docházky pracovníků muzea. Přípravuje a zpracovává podklady mezd, vede personální agendu. Vede a zodpovídá za pokladnu na drobné vydání a průběžně zajišťuje styk s peněžním ústavem, provádí fakturace a výběr v hotovosti. Zajišťuje centrální evidenci výpůjček a zápůjček sbírkových předmětů muzea. Spolupracuje při vernisážích, koncertech, přednáškách, případně při jiných akcích muzea.

3. Pracovník „public relations“.

Zajišťuje styk s veřejností se zřetelem na poslání muzea ve společnosti. Efektivně využívá poznatky z potřeb společnosti, pracuje s informacemi, které muzeum v rámci svého poslání a činnosti získává a ty poskytuje a vhodně uplatňuje směrem k široké veřejnosti, předně na školní i mimoškolní mládež. Spolupracuje na popularizaci muzea, vytváří jeho prestiž, organizuje a zajišťuje doprovodné programy pro organizované skupiny a při návštěvách škol.

4. Účetnictví - zajišťováno dodavatelsky

5. Správce informačních a komunikačních technologií

Zajišťuje správné funkce, bezpečnosti a chodu uživatelských úseků počítačové sítě, operačních, komunikačních a informačních systémů. Zajišťuje servis, údržbu a bezpečnost správy banky dat. Zpracovává data do CES a zajišťuje přípravu dat v souboru CESIK pro MK.

6. Technický pracovník + řidič

Provádí běžnou údržbu a drobné opravy, zajišťuje základní technické práce a servisní činnosti týkající se zařízení a objektů. Podává návrhy na provádění oprav a údržby, prohlídek a prověrek technické způsobilosti zařízení v objektech muzea. Řídí a provádí údržbu a běžné opravy svěřeného služebního motorového vozidla. Spolupracuje při realizaci výstav a expozic muzea.

7 - 8. Pokladní + průvodce v hlavním objektu muzea 2x

Prodej vstupenek, tiskovin a suvenýrů včetně vedení peněžní agendy. Dohled nad návštěvnickým provozem v expozicích a na výstavách muzea.

9. Pokladní + průvodce v expozici košíkářství a na výstavách v hlavním objektu

Prodej vstupenek, tiskovin a suvenýrů včetně vedení peněžní agendy a dohled nad návštěvnickým provozem v expozici muzea - košíkářství během otevírací sezóny. Dozor na výstavách ve výstavní síni hlavního objektu při nutné zvýšené ostraze.

10. Uklízečka

Provádí úklidové práce v interiérech muzea, v pracovnách, na nádvoří a přilehlém prostranství Tvrze.

Odborná oddělení (přírodovědné, archeologické, historické a knihovna)

Přírodovědné oddělení:

Depozitář se základními sbírkami mimo osteologii je umístěn v hlavní budově. Vybavenost a personální vybavení oddělení zatím neodpovídá muzejním potřebám.

V současné době a příštích letech by mělo oddělení naplňovat předně tyto hlavní úkoly:

- výzkum především botanický a jeho koordinace v regionu v rámci spolupráce s univerzitními a vědeckými institucemi
- rozšiřování botanické a zoologické sbírky předně vlastními sběry
- evidence sbírek, revize sbírek, pravidelné ošetřování sbírkových předmětů
- prezentace poznatků formou publikací, výstav, přednášek a seminářů pro studenty SŠ a VŠ
- odborné konzultace pro veřejnost a pracovníky škol a institucí
- publikační činnost v přírodovědných periodikách

Práce je směřována především na sběr materiálu a vytváření sbírky, jež charakterizuje měnící se přírodu zdejší části Polabí.

1. Přírodovědec - kurátor sbírek

Spolupracuje na koncepcích sbírkotvorné činnosti muzea, odborně pořádá, případně vědecky zpracovává v rámci své specializace přírodovědné sbírky. Provádí evidenci sbírkových předmětů z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES) a pracuje na kompletaci sbírek. Zodpovídá za správu svěřených přírodovědných sbírek muzea. Přípravuje výstavy a expozice s příslušnou tematikou, výsledky své práce vhodnou formou prezentuje veřejnosti. Přípravuje sbírky pro výpůjční účely. Zajišťuje metodické a odborné posudkové činnosti.

2. Dokumentátor - správce sbírek

Podílí se na základním ošetření sbírkových předmětů a jejich správě. Provádí evidenční zpracování osteologických sbírek z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES) včetně digitálních záznamů a dbá na jejich řádné uložení. Podílí se na odborné činnosti pod vedením příslušného pracovníka. Zajišťuje správu depozitáře s osteologickými sbírkami. Spolupracuje na výstavách a při dalších akcích muzea. Přípravuje sbírky pro výpůjční účely.

3. Dokumentátor - preparátor

Zajišťuje preventivní péči sbírkových předmětů. Podílí se na základní evidenci sbírek a přípravě pro zaevidování do CES. Provádí samostatně průzkum sbírkových předmětů a podává návrhy na jejich konzervaci či jiné ošetření. Samostatně provádí jednoduché preparace sbírkových předmětů a připravuje předměty k prezentaci.

Archeologické oddělení:

Vybavenost a personální vybavení oddělení zatím neodpovídá potřebám i nárokům na záchranu a ochranu archeologického kulturního dědictví. Po roce 1998 byly základní sbírky přestěhovány z objektu Tvrze do nově upravených depozitářů v Rybářské ul. Pracoviště je nutné doplnit o odborné pracovníky. Jen tak je možno zajistit řádnou evidenci a efektivní využití archeologických nálezů pro odborné zpracování a prezentaci. Nehledě k tomu, že odborný archeolog při terénní práci (vlastní výzkum, dokumentace) nemůže bez dalšího spolupracovníka dosahovat efektivních a kvalitních výsledků.

V současné době a příštích letech by mělo oddělení naplňovat tyto hlavní úkoly:

- zajišťování záchranného archeologického výzkumu
- evidenci sbírek, revizi sbírek, pravidelné ošetřování sbírkových předmětů
- rozšiřování sbírky vlastní činností z daného území
- laboratorní zpracovávání materiálů a jejich základní konzervaci
- prezentaci poznatků formou publikací, výstav, přednášek a seminářů pro studenty SŠ a VŠ
- odborné konzultace pro veřejnost a pracovníky škol a institucí
- publikační činnost v odborných periodikách

Práce v terénu bude směřována především na území s archeologickými nálezy vyplývající z tradice sběrné oblasti a dotčené v současné i budoucí době stavebními aktivitami.

1. Archeolog + kurátor sbírek

Spolupracuje na koncepcích sbírkotvorné činnosti muzea. Zajišťuje ochranu archeologických nalezišť a záchranu nálezů. Zpracovává plány záchranných výzkumů na archeologických nalezištích. Provádí a zajišťuje záchranné práce včetně dokumentace archeologických situací v regionu vymezeném dohodou AV ČR. Spolupracuje na vytváření archeologických sbírek, které odborně zpracovává z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES). Připravuje výstavy a expozice s příslušnou tematikou, výsledky své práce vhodnou formou prezentuje veřejnosti. Zajišťuje metodické a odborné posudkové činnosti.

2. Asistent

Vede a vyřizuje písemnou agendu související s archeologickou činností muzea. Připravuje vyjádření ke stavebním řízením a pro kolaudace. Zpracovává evidenci pracovníků na archeologických výzkumech. Vystavuje účetní doklady (faktury, příjmové a výdajové doklady), vede účet a zodpovídá za pokladnu a peněžní deník na drobné vydání, související s archeologickou činností.

3. Vedoucí laboratoře - správce depozitářů

Zajišťuje laboratorní zpracovávání materiálů podle určených priorit archeologem. Spolupracuje na evidenčním zpracovávání archeologických sbírek z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES). Odpovídá za uložení sbírkových předmětů v depozitářích, vede lokační seznamy a evidenci pohybu předmětů v depozitářích i mimo ně. Provádí kontrolu stavu a bezpečnosti sbírek a vykonává odbornou správu v depozitářích archeologického oddělení muzea. Připravuje sbírkové předměty k výpůjčním a badatelským účelům. V případě potřeby provádí práce v terénu.

4. Dokumentátor - terénní pracovník

Pracuje na terénních archeologických průzkumech a výzkumech pod vedením odborného pracovníka, provádí jejich měřičskou terénní dokumentaci a následně její čistopisy. Spolupracuje na evidenčním zpracovávání archeologických nálezů pro následné zpracovávání sbírek z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES). Spolupracuje na zpracovávání terénní fotodokumentace.

5. Laborant - dokumentátor

Provádí běžné laboratorní práce, ošetřování a kompletaci především archeologických keramických nálezů. Provádí základní evidenční záznamy k archeologickým nálezům. Spolupracuje při ukládání sbírek v archeologickém oddělení muzea. V případě potřeby provádí práce v terénu.

6. Konzervátor + dokumentátor

Zajišťuje preventivní péči sbírkových předmětů a provádí základní konzervaci archeologických nálezů. Provádí rekonstrukce a doplňování keramických nálezů, zhotovování kopií, modelů a odlitků podle dispozic odborného pracovníka. Spolupracuje na evidenčním zpracovávání archeologických nálezů pro následné zpracovávání sbírek z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES). Spolupracuje při ukládání sbírek v archeologických depozitářích muzea. V případě potřeby provádí práce v terénu.

Historické oddělení:

Toto oddělení je také nutné v příštích letech personálně posílit. Prioritou však je zřízení místa historika nebo historika - etnografa, který by zároveň zastával funkci zástupce ředitele muzea.

V současné době a v příštích letech by mělo oddělení naplňovat tyto hlavní úkoly:

- pokračovat v evidenci a revizi sbírek, zajišťovat pravidelné ošetřování a základní konzervaci sbírkových předmětů
- rozšiřovat sbírky mimo darů i vlastní činností z daného území
- prezentovat poznatky formou publikací, výstav, přednášek a seminářů pro studenty SŠ a VŠ
- v širším měřítku umožnit odborné konzultace veřejnosti a pracovníkům škol a institucí
- odborné a vědecké výsledky prací publikovat v odborném tisku

1. Kurátor - historik

Spolupracuje na koncepcích sbírkotvorné činnosti muzea. Odborně pořádá, případně vědecky zpracovává v rámci své specializace historické sbírky, včetně jejich zařazení do širšího kontextu historického vývoje. Provádí evidenci sbírkových předmětů z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES) a pracuje na kompletaci sbírek. Přípravuje výstavy a expozice s příslušnou tematikou, výsledky své práce vhodnou formou prezentuje veřejnosti a publikuje v odborných a vědeckých publikacích a v médiích. Zajišťuje metodické a odborné posudkové činnosti.

2. Kurátor - etnograf

Spolupracuje na koncepcích sbírkotvorné činnosti muzea. Odborně pořádá, případně vědecky zpracovává v rámci své specializace etnografické sbírky, včetně jejich zařazení do širšího kontextu historického vývoje. Provádí evidenci sbírkových předmětů z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES) a pracuje na kompletaci sbírek. Přípravuje výstavy a expozice s příslušnou tematikou, výsledky své práce vhodnou formou prezentuje veřejnosti a publikuje v odborných a vědeckých publikacích a v médiích. Zajišťuje metodické a odborné posudkové činnosti.

3. Kurátor historického sbírkového fondu + dokumentátor

Zajišťuje správu víceoborových historických depozitářů. Odpovídá za řádný výkon ochrany předaných historických sbírek muzeu ve smyslu platných předpisů. Spolupracuje na evidenci sbírkových předmětů z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES). Zajišťuje uložení sbírkových předmětů ve svěřených depozitářích, vede lokační seznamy a evidenci pohybu předmětů v depozitářích i mimo ně. Provádí kontrolu stavu a zabezpečení sbírek. Podílí se na dokumentaci historických a etnologických výzkumů a průzkumů. Spolupracuje na výstavách a při dalších akcích muzea, při zajišťování prezentace sbírky veřejnosti a badatelům a na zajišťování tuzemských i zahraničních zápůjček a výpůjček.

4. Dokumentátor

Provádí nebo se podílí, na základním ošetření sbírkových předmětů. Spolupracuje na evidenci sbírkových předmětů z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES) včetně digitálních záznamů. Zajišťuje uložení sbírkových předmětů ve svěřených depozitářích, vede lokační seznamy a evidenci pohybu předmětů v depozitářích i mimo ně. Provádí kontrolu stavu a zabezpečení sbírek. Spolupracuje při zajišťování prezentace sbírky veřejnosti a badatelům, na výstavách a při dalších akcích muzea.

5. Konzervátor

Zajišťuje preventivní péči sbírkových předmětů, provádí samostatný průzkum sbírkových předmětů pro konzervování. Provádí základní konzervaci a restaurování sbírkových předmětů, případně jejich doplňování a zhotovování kopií podle dispozic odborného pracovníka. Navrhuje postupy a výběr sbírkových předmětů pro konzervování a restaurování dodavatelským způsobem. Zpracovává pokyny pro další nakládání s předměty včetně vhodného způsobu jejich uložení a prezentace.

Fotoarchiv - knihovna:

Fotoarchiv i knihovna jsou součástí historického oddělení

6. Správce fotoarchivu - fotodokumentátor

Zodpovídá za řádné uložení a stav fotoarchivu. Provádí a zpracovává evidenci fotoarchivu (negativy, pozitivy, diapositivy) na kartách a v elektronické podobě, kam zaznamenává místo uložení z hlediska jejich ochrany a evidence majetku (CES). Provádí fotodokumentaci sbírkových předmětů. Vyhledává a připravuje potřebné položky z fotoarchivu k výpůjčním účelům. Spolupracuje na výstavách a při akcích muzea.

7. Knihovník - dokumentátor

Samostatně zajišťuje chod knihovny s univerzálním fondem a lokální působností. Odborně pořádá a zpracovává fond muzejní knihovny. Provádí evidenci sbírkové knihovny z hlediska ochrany a evidence majetku (CES). Provádí základní ošetření, systémové třídění a ukládání sbírkového fondu knihovny.

Evidence sbírek jednotlivých oborů v muzeu je rozdílná. Kvalita evidence je ovlivněna předně nedostatkem příslušných odborných pracovníků. Na tomto úseku muzejní činnosti bude proto vhodné provést revizi odborné determinace sbírek jejich zpracování v počítačových databázích a postupně je doplnit o obrazové záznamy. Obrazová dokumentace sbírek není krátkodobý úkol, ale v první etapě je nutno přijmout zásadu, že každý předmět, který je v muzeu vystaven, nebo který bude zapůjčen mimo muzeum, musí být vybaven obrazovou dokumentací. Současná cenově dostupná digitální technika tento úkol umožňuje.

V rámci pravidelných inventarizací ve smyslu zákona č.122/2000 Sb. je zapotřebí kvalifikovaně provádět zhodnocení a z odborného pohledu posouzení využitelnosti a stavu sbírkových předmětů. Některé sbírkové předměty jsou bez vypovídací schopnosti, bez provenienčních údajů. Toto může provádět jen odborný pracovník specializovaný v příslušném oboru.

Je třeba vytvořit podmínky pro základní konzervaci, případně restaurování sbírkových předmětů. Naprostá většina sbírek je v nevyhovujícím stavu. Tento stav je způsoben několika faktory. Jedním z nich je, že muzeum nemá kvalifikovaného konzervátora a konzervace a restaurování sbírek nebylo v minulosti doceněno. V muzeích jsou uloženy tisíce sbírkových předmětů které, nebyly od svého převzetí do muzea nikdy odborně ošetřeny. Dalším faktorem je agresivita ovzduší v posledních desetiletích a nevyhovující klimatické podmínky depozitárních prostor.

V příštích letech je nutné, aby v muzeu působil minimálně jeden konzervátor pro kovové předměty a předměty z organických materiálů (především ze dřeva). Úkolem pracovníka bude zajišťovat průběžnou konzervaci ve spolupráci s kurátorem sbírky, navrhování konzervačních a restaurátorských priorit a především provádět základní ošetření předmětů tak, aby nedocházelo k jejich dalšímu poškozování do doby, než bude dostatek prostředků a kapacit na jejich plošné ošetření.

Výhledově bude nutné odborně posoudit stav depozitárních prostor a navrhnout řešení vyhovujícího uložení sbírek z hlediska ochrany majetku obce (po stránce bezpečnostní i klimatické) a stejně tak je dovybavit vhodným mobiliářem, který bude odpovídat normám pro uložení sbírek (obaly z neagresivních materiálů a vyzářujících škodlivé látky apod.). Podle daných kritérií jsou hlavním problémem depozitárních prostor klimatické poměry, hodnoty světelného záření a nedostatečná bezpečnost proti zcizení sbírek. Bezpečnostní

systemy vybudované před 5 a více lety jsou dnes již nevyhovující a snadno překonatelné. Stávající, často poruchový EZS, je v našem muzeu s dílčími opravami v provozu od roku 1991. Je proto nezbytně nutné počítat s jeho postupnou modernizací. Z hlediska operativnosti ochrany, regionálního badatelského využití a možnosti práce se sbírkou je bezpodmínečně třeba, aby historicky budované sbírky byly uloženy v depozitářích muzea pod přímou správou jednotlivých kurátorů či správců depozitářů.

Pro zvýšení účinnosti ochrany sbírek a výstupů muzea na veřejnosti bude nutné muzeum personálně posílit odbornými pracovníky pro úsek přírodovědy, archeologie, historie a etnografie, a to i vzhledem k objemu sbírkového fondu. Bude také třeba alespoň na částečný úvazek zajistit pracovníka pro kulturně výchovnou činnost a spolupráci se školami.

Neméně důležitým úkolem bude zpracování výhledového plánu modernizace či reinstalace stálých expozic. Problémem je i nedostatečná klimatická ochrana sbírek na výstavách a expozicích (včetně světelného záření). Se vstupem do EU je nutné dále expozice doplnit o texty a popisy v dalším světovém jazyce.

Muzeum se ve svém programu musí výrazněji zaměřit na širší práci s veřejností diferenciovanou pro různé skupiny návštěvníků. Svými výstupy by mělo oslovovat všechny věkové skupiny návštěvníků, stejně jako umožnit návštěvníkům poučení a zážitek v různé hloubce poznání - od základního poučení a estetického požitku, až po poskytnutí vysoce odborných informací v oborech v muzeu prezentovaných. V době globalizace by právě muzea měla zůstat pojítkem s místem či regionem a přispívat k vědomí národní svébytnosti, přírodnímu prostředí regionu i k principům soužití národností a etnik v regionu.

Všeobecně muzea získávají nemalou podporu z místních zdrojů, mají podporu regionálních právnických i fyzických osob. Lokální podpora muzea nemusí být vždy jen finanční, ale i společenská. Ta může mít mnohdy koncepčně větší význam, např. pro rozvoj turistického ruchu v oblasti. Veřejnost by neměla ztratit motivaci k podpoře muzea, které by se stalo vlastně jen jakousi pouhou výstavní síní.

Ekonomické zajištění muzea

- Muzeum je financováno formou měsíčních příspěvků v rámci rozpočtu města.
- Muzeum má přístup ke státnímu rozpočtu prostřednictvím resortních programů vědy a výzkumu MK ČR, prostřednictvím programu ISO MK ČR, případně prostřednictvím grantů Grantové agentury ČR. Muzeum má také možnost získat finanční prostředky prostřednictvím resortních programů kraje.

STRATEGICKÉ CÍLE A HLAVNÍ ÚKOLY ROZVOJE MUZEA

Naplnění těchto zásad není jen úkolem městského muzea. Je zde nutná spolupráce se zřizovatelem, v jehož možnostech je v rámci finančního zajištění vytvořit předpoklady pro jejich postupné naplňování. Náročnost těchto úkolů není jen záležitost střednědobých programů, je to program na desetiletí.

Úkolem pro příští období bude naplňování předně níže uvedených cílů, které by měly být rozpracovávány do ročních plánů muzea:

- a) personálně a finančně zajistit obsazení funkce zástupce ředitele muzea**
- b) systematicky zpracovávat evidenci sbírek v elektronické podobě, modernizovat jejich determinaci**
- c) zkvalitnit evidenci sbírek včetně obrazové dokumentace jako základ ochrany majetku obce**
- d) provést modernizaci elektronického zabezpečení objektů a dobudovat klimaticky odpovídající depozitáře pro sbírky v muzeu**
- e) zvyšovat odbornou úroveň pracovníků muzea, zvláště specializovaným muzeologickým vzděláváním, především středně odborných pracovníků (preparátorů, konzervátorů, dokumentátorů)**
- f) na úseku odborné a vědecké práce cíleně podporovat zpracování sbírek muzea a projekty, které přispívají k rozšíření vědomostí o vývoji přírody, společnosti místa a regionu**
- g) vytvořit podmínky přírodovědnému oddělení v uvedených oborech k provádění komplexní dokumentace přírody zdejší části Polabí**
- h) ochranu archeologického kulturního dědictví zkvalitnit personálním obsazením a dobudováním -**

dovybavením archeologického pracoviště

i) nezbytné je rovněž výhledově personálně rozšířit společenskovední a přírodovědné pracoviště k zajišťování alespoň základní konzervace sbírek

j) zvyšovat kvalitu prezentace sbírek formou expozic, výstav a muzejních publikací

k) zaměřit se na propagaci sbírek a muzejních expozic v návaznosti na rozvoj cestovního ruchu

l) zpracovat plán akviziční činnosti muzea v oblasti jeho působnosti

m) podporovat prezentaci muzejních sbírek a muzejní činnosti v zahraničí

n) podporovat vzdělávací stáže a spolupráci se zahraničními institucemi a podporovat aktivní účast na muzeologických i odborných konferencích, tj. neotvírat se světu jen jednostranně a pasivně

o) podporovat vzdělávací a „osvětovou“ činnost muzea pro všechny skupiny obyvatelstva formou přednášek, vzdělávacích i jiných doprovodných programů a zaměřit zvláštní pozornost na práci se školami všech stupňů, hendikepované občany a seniory

V rámci pravidelných setkání ředitelů středočeských muzeí prohloubit spolupráci při realizaci a výměně vybraných výstav a společné propagaci muzeí kraje.

Podpora města jako zřizovatele bude směřovat zejména k

1. Personálnímu posílení muzea o potřebné profese

2. Vytvoření podmínek pro dobudování depozitářů a modernizaci jejich zabezpečení

3. Vytvoření fondu pro podporu muzejních programů a projektů, které obdrží 50% dotaci

Předpokladem úspěšné budoucí práce muzea je, aby jeho dnes již více než stoletá působnost vycházející z historických návazností dění ve zdejší oblasti nebyla utlumována a aby kontinuálně dále dokumentovalo region, kde po celá desetiletí působí. Muzeum vzniklo na základě vztahu občanů k regionu. Tento vztah je nedělitelný a tedy nepřenositelný. Je třeba do budoucna zaručit, že sbírky z míst, kde byly desetiletí shromažďovány, nebudou přemísťovány do míst, kde by bylo v této chvíli ekonomicky výhodnější je uložit. Muzeum v místě svého sídla plní předně funkci muzea městského - tj. dokumentuje vývoj města a podle možností i příslušného regionu.

Stav muzea se v 90. letech minulého století výrazně zlepšil ve všech základních činnostech. Podařilo se vybudovat několik nových depozitářů a výrazně byla zkvalitněna výstavní činnost. Mnohé je však nutno ještě zlepšit a především dokončit rozpracované úkoly. Investice do muzejní práce není mrháním finančních prostředků. Je to služba budoucím generacím a povinnost vůči minulým generacím známých i bezejmenných muzejníků, kteří po více jak sto let čelákovické muzeum budovali, i všem těm, kteří do muzea darovali sbírkové předměty.

Naplnění tohoto předloženého ze současného pohledu maximalistického záměru, jak je již výše uvedeno, je samozřejmě záležitostí dlouhodobé perspektivy. Jeho naplnění bude odvislé jednak od finanční situace zřizovatele, vybavení profesionálními pracovníky a časem i prostorovými možnostmi. Určitou úlohu a pomoc nejen legislativní, ale i finanční pro zachování kulturního dědictví národa, i když sbírky jsou v současné době v majetku obce, musí do budoucna na sebe převzít i stát.

Vztah muzea k občanské společnosti

Jedním z významných činitelů pro vytváření návštěvnické základny muzea je vztah k veřejnosti („public relations“). Cílem komunikace je zejména udržovat trvalou povědomost o muzeu, informovat nové potenciální zájemce o jeho existenci a nabídce a zároveň posilovat a spoluutvářet jeho image.

Budoucí výraznější přínos a zviditelnění muzea tkví v prohloubení jeho programové práce s veřejností. Tu je třeba, prostřednictvím odborně školeného pracovníka, cíleně orientovat předně mezi mladší generaci.

Muzeum jako důležité vzdělávací a společenské středisko musí oslovovat co nejširší spektrum návštěvníků a na základě společenských potřeb se musí svou doprovodnou činností v rámci standardizovaných služeb veřejnosti stále více otevírat a zohledňovat ji také vůči hendikepovaným občanům a seniorům. K naplnění této práce musí vést i cíleně zaměřené propagační akce v místních, regionálních i nadregionálních médiích.

Celá nastíněná náplň programu, mimo jiné odvislá i od hlubší spolupráce se školami všech stupňů, musí být v zásadě postavena tak, aby tato zařízení včetně zájmových sdružení, spolků, rekreativních skupin, turistů i dalších skupin obyvatel upoutala a muzeum se postupně přirozenou cestou začlenilo mezi běžnou společenskou potřebu. Předpokladem spolupráce muzea a školy je najít vyhovující vztah mezi oběma institucemi a formy vzájemné spolupráce. Postupně by měly být zpracovány doprovodné materiály v podobě pracovních listů pro žáky a metodické materiály pro učitele. Muzeum poskytuje mnoho příležitostí využitelných pro školu, zejména pro výuku regionalistiky s využitím materiálové báze originálních hmotných dokladů i sekundárních materiálů pro dokumentaci obrazu lokálních dějin od nejstaršího osídlení do 20. století, místního kulturního, spolkového a hospodářského života, cechovních tradic a řemeslné výroby, rozvoje průmyslu a způsobu života místního obyvatelstva i okolí a také osobností významných rodáků nebo osob spojených s regionem. Výsledky by se měly promítnout ve zvýšené efektivitě učení, v rozvoji samostatného kritického myšlení, v citovém vztahu žáků k poznávanému, založeném na emočních prožitcích a v rozvíjení schopnosti pozorovat a analyzovat věci i děje minulosti.

Neodmyslitelnou úlohou muzea je vlastní propagace. Ta musí být, mimo ojedinělých možností proniknout do celostátních tištěných či elektronických médií, směřována předně na orgány místní, případně regionální samosprávy a s jejich pomocí se snažit důsledně zařazovat informace o muzeu a jeho aktivitách do propagačních a jiných informačních prostředků. Nesmí být podceňována ani soustavná snaha prosazovat informace o muzeu do různých typů průvodců a materiálů, vytvářených pro zahraniční turisty a spolupráce s turistickými informačními centry, alespoň na úrovni zajištění dostatečného sortimentu materiálů o muzeu a jejich průběžné informovanosti o jeho aktivitách.

Mezi prvořadě úkoly muzea náleží postupné doplnění dnes zcela nedostatečné nabídky publikací o muzeu. Muzeum musí mít možnost nabízet informační letáčky a skládačky. Je nezbytně nutné, aby muzeum takový produkt urychleně vytvořilo a ten podle potřeby aktualizovaný, mohl být trvale nabízen především v partnerských muzeích Středočeského kraje, v turistických a informačních centrech a ubytovacích zařízeních v místě či regionu, případně i na dalších místech. Zároveň je třeba realizovat publikaci typu průvodce po expozicích a sbírkách, případně výběru nejdůležitějších děl ze sbírek. Taková publikace by měla být cenově dostupná širší veřejnosti a obsahovat resumé nejméně ve dvou jazycích, případně jazykovou mutaci. V budoucnu by tyto základní tištěné informace měly být postupně doplňovány ještě vědecky zpracovanými katalogy jednotlivých sbírek či jejich částí.

Internet je v současné době již jednou samostatnou formou činnosti muzea, která doplňuje a rozšiřuje jeho fyzickou činnost. Výhledově bude třeba na webové stránky muzea vložit oddíl, sloužící k vzájemné komunikaci s veřejností (diskusní fórum) včetně informace o copyrightu - reprodukčních právech na textové a obrazové materiály zveřejněných na stránkách. Internet, který se pro muzeum stává důležitým nástrojem marketingu a reklamy však sám o sobě vyžaduje cílevědomou marketingovou podporu, spojenou zejména s odbornou činností kvalifikovaného pracovníka. Rychlým rozvojem tohoto média stránky www, které nejsou pravidelně udržovány a rozvíjeny, zastarávají mnohem rychleji než skutečné expozice muzea. Adekvátní prezentace muzea na www, jejich tvorba a udržování musí být jednou z trvalých činností muzea, pro které je třeba vytvořit odpovídající finanční i pracovní podmínky.

Jinou důležitou úlohou pro muzeum je prohloubení a případně nové navázání vztahů v místě i v regionu s jednotlivci, místními organizacemi a občanskými iniciativami, které na sobě v různé míře závisí a které mají mimo jiné zájem i na kulturním rozvoji obce a kvalitě života v ní. Žádoucím způsobem musí také politickým a veřejným činitelům, médiím i sponzorům připomínat cíle a poslání muzea, ovlivňovat jejich chování vůči muzeu a působit na získání politické podpory, finančního příspěvku, vytváření příznivého mediálního obrazu muzea apod.

Muzea všeobecně mají velkou odpovědnost za téma kulturního a historického bohatství národa. Proto je jejich povinností toto dědictví pomoci zakomponovat do rozhodování veřejné správy. To znamená napomáhat promítnout odborný pohled na přírodní a historické dědictví místa do aktivit rozvoje současné i budoucí společnosti. Muzeu rovněž náleží role uchování místní paměti, vyprávění příběhů, které jsou s místem spojeny a získávání místních lidí pro aktivní ochranu a rozvoj těchto hodnot. Cílem muzea musí také do budoucna být napomáhat lidem lépe chápat souvislosti svého života, svou identitu a hodnotu místa, kde žijí. Výsledky se pak mimo jiné projeví i v přesvědčení místních obyvatel o potřebnosti muzea, které se tak stane důležitou součástí jejich života.

I když z pohledu laika, úkoly a související nutné materiální náklady a potřebný lidský potenciál, vytčené v předložené koncepci se mohou zdát být značnou zátěží a mrtvým kapitálem města, z dlouholetých zkušeností v jiných místech u nás i v zahraničí vyplývá, že opak je pravdou. Samozřejmě jde o dlouhodobý proces, kterým je jednak zhodnocováno kulturní dědictví a předně jde o vklad, jehož výstupy budou kladně ovlivňovat myšlení široké přetechnizované společnosti mládeží počínaje, ve vztahu ke kultuře, dějinám společnosti, vývoji přírody a upevňování národního sebevědomí.

Doporučuji proto tento předložený materiál brát jako výchozí pro období příštích let, na základě jeho vytčených cílů postupně podle možností stanovovat priority a záměr koncepce tak v jednotlivých časových úsecích pomoci naplňovat.